

Casper Schack og Katrin Lasse er med deres børn Lena og Johanna flyttet til Flensborg. (Foto: Lars Salomonsen)

Det kendte er blevet ukendt

Gensyn. To sydslesvigere har fundet sammen og stiftet familie i Danmark. Nu er de vendt tilbage.

FLENSBORG. De troede, de kendte Tyskland. Men nej! Godt nok er de begge sydslesvigere, men begge flyttede til Danmark lige efter studentereksamen og er nu så vænnet til danske børneinstitutioner og papirløst forhold, at det blev en brat opvågning at flytte hjem til Oma og Opa.

Katrin Lass er 37 år, opvokset i Slesvig og i dag lærer på Frøslev-Padborg Skole, Casper Schack er 31 år, opvokset i Flækkeby og i dag børnebibliotekar på Dansk Centralbibliotek i Flensborg. De er flyttet ind i en stor dejlig lejlighed lige ved Flensborgs gågade. Sammen har de Lena på to år og Johanna på fem år.

- Vi har i flere år snakket om, at vi godt ville hjem og tættere på vores søskende og forældre og dermed børnenes bedsteforældre, siger Casper, mens Katrin siger, at hun altid har vidst, hun ville vende tilbage til Sydslesvig.

Job på bibliotek

Casper fik sit job i december, i januar besluttede de sig endelig, og 1. marts trådte han. Den første måned boede han hos sine forældre, men 1. april kunne de flytte ind i en lejlighed, og Katrin og pigerne kunne komme ned. De første tre måneder modtog hun danske dagpenge og var under dansk sygesikring. Det udløb 30. juni, og da hun først var forsikret gennem sit job fra 1. august, måtte hun tegne en privat sygesikring for juli.

- Jeg havde en god stilling i Aalborg og havde håbet at få et job hos Dansk Skoleforening for Sydsles-

vig, men det blev til Frøslev-Padborg Skole, siger Katrin.

Casper er gennem sit job forsikret, men fordi de ikke er gift, kunne Katrin og pigerne ikke få gavn af hans ordninger. Det, at de ikke er gift, gav også andre problemer, Katrin husker klart en episode i april:

- På rådhuset måtte vi bevise, at Casper og jeg har boet sammen, og at Casper er far til pigerne. Jeg bestilte ikke andet den første måned end at rende på rådhuset og til Arbejdsamt. Min danske a-kasse havde advaret mig mod besværet, og der skulle da også eftersendes en masse papirer fra Danmark, siger hun og nævner næste problem:

- Børnenes fødselsattester kunne heller ikke godkendes, fordi der kun står CPR-nummer på dem, ikke noget navn. Derfor måtte vi også skaffe navneattester. Parret har ringet meget til Region Sønderjylland-

Schleswigs infocenter, ligesom bibliotekets personalet, Jørn Aagensen, også har hjulpet.

Et par dumheder

Men trods rådgivning fik de også gjort et par dumheder undervejs. En af dem var, da Casper i sin iver for at afmelde alt og gøre klar til flytningen til Flensborg også afmeldte bilen.

- Jeg skulle have ventet. Nu havde vi en bil til salg, som eventuelle købere ikke kunne prøvekøre. Bagefter viser det sig, at det kunne de så godt alligevel, fordi der er en overgangsordning i forsikringsverdenen, sukker Casper. De endte med at sælge til langt mindre, end de havde regnet med, og nu griner vennerne tilmed af dem, fordi de har købt en rummelig Opel.

- En bedstefarbil, kalder de den, siger Katrin.

Kort åbningstid

De var heldige at få en vug-

Fagmandens gode råd

PADBORG. Hvad gør jeg nu? På kontoret Region Sønderjylland-Schleswig, der er betalt af både danske og tyske penge samt EU-penge, rådgiver man såvel folk, der bor på den hjemlige side af grænsen, men arbejder på den anden, som folk, der både arbejder og bor på den anden side af grænsen.

Lederen af kontoret hedder Peter Hansen, og han ved, hvor der ofte opstår problemer:

- I Danmark er det almindeligt, at man ikke er gift, men det kan give problemer og i hvert fald en hulens masse papirbøvl, hvis man flytter til Tyskland, siger han og kommer med et eksempel:

- Hvis man går på barsel, er man ikke inde under arbejdspladsens sygesikring, men fordi parret ikke er gift, kan man heller ikke komme ind under ægtefælles sygesikring.

Omvendt får et tysk kærestepar, der flytter til Danmark også nemt problemer.

- Hvis hun - som det er almindeligt i Tyskland - går hjemme og passer børnene, så vil hun ikke kunne få opholdstilladelse, med mindre hun kan stille med en bankgaranti, siger Peter Hansen og tilføjer:

- Jeg råder kvinderne til at lære dansk og finde sig et arbejde. Der er ingen, der behøver at gå hjemme i Danmark. Det er også vigtigt, at børnene får lært dansk, så de klarer sig godt i skolen og ikke droppes efter 9. klasse, fordi de ikke kan dansk godt nok.

Han understreger også, at det ikke er nok at sætte sig ind i EU-reglerne, fordi Danmark har en række særregler. Desuden er der særlige regler for eksempelvis studerende og pensionister.

I øvrigt råder han folk på begge sider af grænsen, der går med en drøm om at flytte, til at prøve det af først, måske som »uge-pendler«.

- Man skal lige mærke, om kultur, sprog og arbejde passer til en.

Og så råder man folk, der kommer til Danmark, til at melde sig ind i en fagforening:

- Jeg vil kalde det naivt, hvis man ikke melder sig ind.

gestueplads til Lena på Kobbermølle Børnehave, syntes de - lige til de så åbningstiderne:

- Den har åben fra kl. 7.30 til 14.30, men jeg skal møde 7.30 og kan heller ikke nå at være tilbage til 14.30, og Casper har skiftende arbejdstider fra tidligt til sent, siger Katrin og begge fortæller om deres overraskelse.

- Åbningstiderne er ikke tilrettelagt efter, at begge forældre har arbejde, siger Casper og fortæller, at de tyske forældre, de taler med, synes, det er helt vildt at have sine børn i institution så mange timer.

- Nogle går hjemme i tre år for at passe børnene. Men vi har en helt anden holdning til det, men kan da ikke lade være med at tænke over, om vi er dårlige forældre, siger Katrin.

Problemet blev løst ved, at Lena i dag er i kommunal dagpleje lige over for Frøslev-Padborg Skole.

De praktiske ting er ved at være løst, og Katrin har fået sin første løn, men allerede nu har de en klar fornemmelse af økonomien. Den er blevet klart bedre, efter at de er flyttet.

- Før havde vi svært ved at få det til at løbe rundt, nu rækker pengene længe, siger Casper.

Parret flyttede fra 70 kvadratmeter i Aalborg til 160 i Flensborg, men huslejen er næsten den samme.

- Det er meget mærkeligt at komme hjem igen. Vi troede, vi kendte det, men der er meget, der er anderledes, siger Casper.

- Det er svært at sætte en finger på, hvad der er anderledes, men det er anderledes, siger Katrin og Casper og tilføjer:

- Det er ikke negativt, det er bare sådan. Jeg var helt sikker på, at jeg vidste, hvad det var og jeg lige faldt ind i, men sådan var det ikke. *Annelise Mølvig, Flensborg Avis*

Valg

Tyske statsborgere, som er flyttet til Danmark, kan deltage i danske kommunalvalg samt valg til den tyske Forbundsraad og til EU-Parlamentet. Men kun danskerne selv kan afgive deres stemme ved folketingsvalg og folkeafstemninger. Danskerne, der er flyttet til Tyskland, kan deltage i kommunalvalg syd for grænsen, men er i princippet udelukket fra valg til Folketing og EU-parlament. For specielle persongrupper og i tilfælde af et kun midlertidigt udlandsophold gælder særregler. For så at være valgberettiget i sin tidligere hjemstavnskommune er man nødt til at blive indskrevet på den lokale vælgerliste. Efter to år er det nødvendigt at kontakte indenrigsministeriet for undtagelsesvis fortsat at kunne være valgberettiget.

Understøttelse

Flytter man fra Tyskland til Danmark, kan man i nogle tilfælde, hvis man er på Hartz IV, af den tyske arbejdsformidling få op til 511 euro i flyttehjælp samt op til 511 euro i den første måned, hvis man ikke har anden indtægt (Überbrückungsbeihilfe). Flytter man alene i første omgang, er der også 25,50 euro om ugen i op til tre måneder i hjælp til dobbelt husførelse.

Man skal søge, inden man flytter, og det er ikke noget, man har krav på. Man kan også få sin understøttelse med sig, hvis man søger arbejde i et andet EU-land, men man skal søge, inden man forlader sit land, Danmark el-

ler Tyskland. For en tysker gælder det kun for folk på Arbejdslosgeld I. Det vil sige, at man højst må have været ledig i et år.

Vil en dansker have sin understøttelse med til Tyskland, skal vedkommende have været arbejdsløs i Danmark i mindst fire uger og er tilmeldt Jobcenteret. Desuden skal man senest syv dage efter udrejsen fra Danmark tilmelde sig Arbejdsagentur.

A-kasse og Arbejdslosenversicherung

I Danmark er det frivilligt, om man vil være medlem af en a-kasse. 76 procent er medlem. Som tilflytter skal man være opmærksom på, at hvis man mister sit arbejde og ikke er berettiget til understøttelse, vil myndighederne sandsynligvis sige, at man ikke kan forsørge sig selv, og dermed bliver man smidt ud af landet. Læs om a-kasserne på Arbejdsdirektoratets hjemmeside www.adir.dk

I Tyskland er Arbejdslosenversicherung lovpligtig, og bidraget bliver automatisk trukket fra lønnen.

Fagforening

I Tyskland afhænger medlemskabet ikke af ens fag, men hvilken branche man arbejder i. For eksempel er alle, såvel sekretæren som smeden, i en metalvirksomhed medlem af Industriegewerkschaft Metall. Organiseringsgraden er på 20 procent, men med store forskelle fra branche til branche. Se mere på www.dgbsnord.de/ og

www.dgb.de.

I Danmark er fagforeningerne delt op efter fag, og der er en organisationsgrad på 80 procent, derfor er det en god ide, at man som tilflytter omgående melder sig ind i en fagforening. Den kan bl.a. rådgive og hjælpe i alle situationer. De fleste danske fagforeninger kan findes via disse links: www.lo.dk, www.ftf.dk/om-ftf/medlemsorganisationer, www.ac.dk/625, www.lederne.dk. Nogle fagforeninger, der ikke er med i de store sammenslutninger, findes på www.jobsguide.dk/370/.

Skat

Forskellen mellem det danske og det tyske skattesystem ligger i hovedsagen i, at de sociale ydelser (pension og sygesikring) i Danmark betales via skatten, hvorimod man i Tyskland betaler disse sociale ydelser (Altersrente, Krankenversicherung, Pflegeversicherung, Solidaritätsbeitrag und Arbeitslosenversicherung) via særlige bidrag ud over skatten.

I første omgang ser der ud til at være stor forskel på skatten i de to lande, men totalt set er forskellen ikke så stor. Se www.pendler.org, www.bundesfinanzministerium.de, www.konsularinfo.diplo.de, skat.dk samt borkommunens hjemmeside.

Øvrige tip: www.Schleswig-Holstein.de, www.regionsyddanmark.dk, www.tysk.dk og www.DK-forum.de.